

»Dvanajst let, veličanstvo!«

»Kako je ime tvojemu očetu?«

»Janez Esanyi, veličanstvo!«

»Kaj so tvoj oče?«

»Bili so delavec v tovarni za stroje; pred tremi leti pa so se ponesrečili, stroj jim je odtrgal desno roko in nogo.«

»O čem pa živé zdaj?«

»Moj oče imajo miloščine 25 goldinarjev na mesec.«

»Koliko otrok vas je?«

»Pet, veličanstvo!«

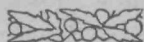
»To je žalostno,« pripomni cesar in nadaljuje:

»No, kaj pa iščeš tukaj v Gödöllö?«

Deček je v zadregi in začne jecljaje: »Kralja prositi, da bi se nas usmilili.«

Cesar nekoliko pomisli, potlej pokliče blizu stoječega lovca ter mu ukaže, naj odvede dečka v kuhinjo, da se mu da tam kaj jesti, potlej pa naj mu dajo še nekaj bankovcev in takoj naj se vrne domov, da ne bodo starši v skrbeh, kam da je sin izginil.

Ko je deček doma pripovedoval, kje je bil in kako je opravil, se starši niso mogli načuditi dobrotljivosti presvitlega vladarja.

Božično drevesce.

II.

Na skrajnem jugu so se svetlikali solčni prameni. Dolina je ležala v zimskih sanjah. Tudi hrib je sanjavo kipel proti nebu.

Pljunov Pavle je stal v dolgih čevljih sredi snega. Roke je tiščal v hlačne žepe in se oziral okrog sebe. Gledal je v burjo, ki je pihala čez polje in se zaganjala v Pavletova ušesa. Stopil je v de-

belem snegu par korakov naprej in zopet obstal. S komolcem desne roke je otiral kaplje pod nosom.

»Jaz imam polne škornje snega. Tako me zebe, da se komaj premikam,« sem tožil bratu Francetu, ki je nesel za mano smrekico.

»Tudi mene zebe. Moje nogavice so čisto premočene od snega. Hvala Bogu, da bova kmalu doma.«

Iz Buščkove hiše je pritekel k Pljunovemu Pavletu Buščkov Cene. Zagrabil je kos snega, ga zmečkal v rokah in zalučal trdo kepo v Pavleta. Pavle se je umaknil s svojega stojišča v stran, in kepa je sfrčala mimo njega. Zeblo ga je, zato je potrpel in ni vrnil kepe porednemu Cenetu. Stiskal je boljbolj roke v žepu in šel naproti Cenetu.

Takoj sta bila prijatelja.

»He, Cene, poglej, Šinkovčev France in študent neseta mlado smrekico; čemu jima bo?«

»I, ali ne veš, da se napravi o Božiču božično drevesce? To je tako, veš, ti Pavle,« ga jame poučevati mlajši Cene. »Na smreko se navežejo razne medenine in sladkarije. Poleg tega pa tudi orehi, lepa jabolka in druge take reči. Vse to se naveže na iglaste vejice take majhne smreke. — Veš, jaz sem videl tako božično drevesce pri Šinkovčevih. Ga je tudi takrat napravil študent.«

»Taki-le, ki hodijo v mesta v šolo, si vsega izmislijo. Da bi jih — — —«

»Kaj pa bo Šinkovčev študent, ali veš?« vpraša Cene Pavleta.

»Kaj jaz vem. Me ne briga. Da sem le jaz opravil šolo, pa sem vesel. Drugi naj le študirajo celo življenje, če se jim ljubi. Kaj pa ti, Cene, ali boš hodil prihodnje leto v četrtkovo šolo?«

»Oo, pač! Saj so mi zadnjič učenik obljubili, da me bodo spustili, če bom letos celo leto priden.«

»Kaj bi se človek zmeraj mučil s knjigami? Šinkovčev študent tudi ne bo nič drugega kot doktor strganih pisem. E, neumni so bili Šinkovčevi, ker so ga dali v šolo. Saj noče nobeden postati »gospod«.

Razgovor so jima prekinili Pljunova mati, ki so stali pred hišo in klicali Pavleta domov.

»Hitro pojdi no; kako da se vlačiš okrog, ko je doma toliko opravka! Nastlat pojdi v hlev!«

Pavle se je obrnil okrog sebe, ko je čul materin glas. Ubogal je takoj. Cene pa jo je tudi popihal domov, ker sedaj ni imel več družčine. Med tem sva midva s Francetom že dospela domov.

Jožek in Alešek sta stala v veži, kjer so mama obrezovali repo ter se pogovarjala z njimi.

»O, sta že doma! Koliko vaju pa zebe? Hitro pojdita v hišo, sezujta čevlje in se spravita na peč, da se ogrejeta. Potlej pa lahko celo popoldne delate božično drevesce in jaslice. Danes imate čas. — Aleš, ti tudi pojdi v hišo in Jože.«

Tako prijetno je bilo na peči, ker me je res neznosno zeblo. Stiskal sem noge pod odejo na peči in roke sem zavil v cunje. Istotako se je stiskal France tam v kotu.

Delo se je pričelo. Kje bomo dobili podstavek za drevesce?

»Aha, jaz že vem,« izpregovori France, skoči raz peč ter odide iz hiše.

Kmalu se vrne in prinese s seboj debel, lesen ploh, ki ga je dobil pod stražjo.

»Poglej, Janko! Mislim, da bo to-le dobro, če se malo poôbla.«

Prijel sem ploh in ga položil na kolena. Vzel sem svinčnik in začrtal na plohu natančno, koliko ga treba odžagati in kje se mora zavrtati luknja.

»Na, tukaj imaš! Nesi Orehovemu očetu, da ti bodo to odžagali. Potlej naj izvrtajo v sredi tako veliko luknjo, kot je s svinčnikom zaznamovana. Tudi malo poôblati smejo deskico.«

France je s plohom odšel k Orehovim.

»Jožek, ti pojdi pa v kuhinjo k mami, da ti bodo dali, kar imajo za drevesce pripravljeno. In ti, Alešek, poišči škarje v miznici!«

(Konec prih.).

